

Erdoğan'ın diploması. Biz daha anlamlı bir muhalefet hakediyoruz yarabbi.

Neden olmuyor diye soruyorum, neden hala, neredeyse onbeş seneden beridir hala muhalefet bu kadar. En büyük umut partisinin bölünmesi ve genel itibariyle politikalarında değişiklik yapmayacak ama bazı aktörleri değiştirecek başka birinin başa geçmesi. Neden AKP'nin tek umudu yine AKP?

Tembellikten. Dışardan okur yazar gibi yapanların çoğunun Erdoğan ve seçmeni hakkındaki tembelişi fikirlerinden. Yetersizliklerinden. Bir politikacı seçmeni suçlamayı aklından geçiriyorsa, zaten oy almayı haketmemiştir. Bundan.

Dünyada bir *illiberal demokrasi* rüzgarı esiyor. Faşizm artık ciddi, anaakım bir fikre dönüşüyor. Trump böyle, İngiltere'nin Birlik'ten çıkmasını savunanlar böyle. Bütün Avrupa, genelde yabancı, özelde müslüman düşmanlığına gömülüyor. İşler iyi gitmediğinde suçlayacak birileri lazım.

Çin 1500'lerde dünyanın süper gücü olacak kadar ilerleydi. Hem teknolojik olarak, hem ekonomik olarak. Afrika'ya gönderdiği bir filoda 28000 kişi olduğunu ve bu filodaki bazı gemilerin Kolomb'un Amerika'yı keşfettiği gemisinin 4 katı büyüklükte olduğunu okudum. Neden koloni kurmadı?

Açgözlü değildi diyorlar. Avrupa gibi bir yerleri işgal edip kendini doyurma ihtiyacında değildi, zaten en öndeysen ve istediğine ulaşabiliyorsan, Amerika'nın fethi gibi riskli işlere girmezsin. Osmanlı için de aynı durum söz konusu.

Şehrin iyi bir mahallesinde yaşayan bir aile, elli yıl sonra daha değerli hale gelecek ama şu sıra yolu olmayan bir mahalleye taşınır mı? Taşınmak pahalı, faydası az, aile içi huzursuzluk riski fazlayken?

Avrupa da şimdilerde bu emareleri göstermeye başladı. *Biz kendimize yeteriz.* Tarih bilenleri, akli olanları hala dışarıya açılmanın gerekli olduğunu, kendi kabında duran toplumların çürüyeceğini söylüyor ama insanların bugünkü rahatını garanti eden kısa çözümler, uzun vadeli çözümlere hep galip geliyor.

Elli yıl sonra çok kıymetli olacak ama şu an yolu olmayan ülkenin vatandaşları için iyi haber sayılabılır.

Cumaların en elle tutulur kısmı, *camiiye yardım* kısmı. Kimisinin bunun *mecburi* olduğunu düşündüğü kadar var.

Yalan söyleyecek bir şey yok: Camiler atıl, kullanışsız ve *hizmet profili* cuma günleri bir saat dışında emekliler olan yapılar. Devletin ayırdığı bütçe olmasa, yardım biraz daha anlamlı kalacak ama içimden geçen genelde *ihtiyaç listesinde o kadar da yukarıda değilsiniz* oluyor.

Asıl rahatsız eden *para olmazsa ibadet edemeyiz* havası. İlginç bir kafa. Parasız ibadet edemiyorsan etme aslında, kendini de, bizi de yorma. Sanki dünyanın en önemli meselesi, *caminin ihtiyaçları* gibi, Allah'ım, her hafta bir şeylere para.

Eskiden diyorum padişahlara dua edilirmiş, onların adı geçirilirmiş hutbede. *Adına hutbe okunması* bu oluyor. İslam'ın *siyasi bir din* olduğunun nişanesi. (Halifenin adı geçmeyen cuma namazının sıhhati de meşkur sayılabilir de, şimdi bu tartışmaya gerek yok.) Zamanımızda adı hutbede okunan padişah *para* oluyor herhalde. Zamanın padişahı para. Önceden padişah para bastırırmış, artık para padişah bastırıp, hutbe okutuyor.